

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಷಟ್ಪತ್ವಿಂಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ಷಟ್ಪಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

ರಾಜಾರ್ಥಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ವಿಲಾಪಸ್ತತ್ಕರ್ತೃಕಂ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಭರ್ತ್ಸನಂ ಮಂತ್ರಿಭೀ
ರಾಜ್ಞಃ ಶವಸ್ಯ ತೈಲಪೂರ್ಣೇ ಕಟಾಹೇ ಸ್ಥಾಪನಂ ವಿಲಾಪೋಽಯೋಧ್ಯಾಪುರ್ಯ್ಯಾಃ
ಶ್ರೀಹೀನತಾ ಪುರವಾಸಿನಾಂ ಶೋಕಶ್ಚ

ತಮಗ್ನಿಮಿವ ಸಂಶಾಂತಮಂಬುಹೀನಮಿವಾರ್ಣವಂ |
ಗತಪ್ರಭಮಿವಾದಿತ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಭೂಮಿಪಂ || 2.66.1 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಬಾಷ್ಟಪೂರ್ಣಾಕ್ಷೀ ವಿವಿಧಂ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ |
ಉಪಗೃಹ್ಯ ಶಿರೋ ರಾಜ್ಞಃ ಕೈಕೇಯೀಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ || 2.66.2 ||

ಸಕಾಮಾ ಭವ ಕೈಕೇಯಿ ಭುಂಕ್ಷ್ವ ರಾಜ್ಯಮಕಂಟಕಂ |
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಮೇಕಾಗ್ರಾ ನೃಶಂಸೇ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣಿ || 2.66.3 ||

ವಿಹಾಯ ಮಾಂ ಗತೋ ರಾಮೋ ಭರ್ತಾ ಚ ಸ್ವರ್ಗತೋ ಮಮ |
ವಿಪಥೇ ಸಾರ್ಥಹೀನೇವ ನಾಹಂ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ || 2.66.4 ||

ಭರ್ತಾರಂ ತು ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಕಾ ಸ್ತ್ರೀ ದೈವತಮಾತ್ಮನಃ |
ಇಚ್ಛೇಜ್ಜೀವಿತುಮನ್ಯತ್ರ ಕೈಕೇಯ್ಯಾಸ್ತುಕ್ತಧರ್ಮಣಃ || 2.66.5 ||

ನ ಲುಬ್ಧೋ ಬುದ್ಧ್ಯತೇ ದೋಷಾನ್ ಕಿಂಪಾಕಮಿವ ಭಕ್ಷಯನ್ |
ಕುಬ್ಜಾನಿಮಿತ್ತಂ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ರಾಘವಾಣಾಂ ಕುಲಂ ಹತಂ || 2.66.6 ||

ಅನಿಯೋಗೇ ನಿಯುಕ್ತೇನ ರಾಜ್ಞಾ ರಾಮಂ ವಿವಾಸಿತಂ |
ಸಭಾರ್ಯಂ ಜನಕಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪರಿತಪ್ಸ್ಯತ್ಯಹಂ ಯಥಾ || 2.66.7 ||

ಸ ಮಾಮನಾಥಾಂ ವಿಧವಾಂ ನಾದ್ಯ ಜಾನಾತಿ ಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ರಾಮಃ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೋ ಜೀವನ್ನಾಶಮಿತೋ ಗತಃ || 2.66.8 ||

ವಿದೇಹರಾಜಸ್ಯ ಸುತಾ ತಥಾ ಚಾರುತಪಸ್ವಿನೀ |
ದುಃಖಸ್ಯಾನುಚಿತಾ ದುಃಖಂ ವನೇ ಪರ್ಯುದ್ವಿಜಿಷ್ಯತಿ || 2.66.9 ||

ನದತಾಂ ಭೀಮಘೋಷಾಣಾಂ ನಿಶಾಸು ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಾಂ |
ನಿಶಮ್ಯಮಾನಾ ಸಂತ್ರಸ್ತಾ ರಾಘವಂ ಸಂಶ್ರಯಿಷ್ಯತಿ || 2.66.10 ||

ವೃದ್ಧಶ್ಚೈವಾಲ್ಪಪುತ್ರಶ್ಚ ವೈದೇಹೀಮನುಚಿಂತಯನ್ |
ಸೋಽಪಿ ಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ನೂನಂ ತ್ಯಕ್ತ್ಯತಿ ಜೀವಿತಂ || 2.66.11 ||

ಸಾಹಮದ್ಯೈವ ದಿಷ್ಟಾಂತಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಪತಿವ್ರತಾ |
ಇದಂ ಶರೀರಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹುತಾಶನಂ || 2.66.12 ||

ತಾಂ ತತಃ ಸಂಪರಿಷ್ಟಜ್ಯ ವಿಲಪಂತೀಂ ತಪಸ್ವಿನೀಂ |
ವ್ಯಪನಿನ್ಯುಃ ಸುದುಃಖಾರ್ತಾಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಾಃ || 2.66.13 ||

ತೈಲದ್ರೋಣ್ಯಾಂ ತದಾಮಾತ್ಯಾಃ ಸಂವೇಶ್ಯ ಜಗತೀಪತಿಂ |
ರಾಜ್ಞಃ ಸರ್ವಾಣ್ಯಧಾದಿಷ್ಟಾಶ್ಚಕ್ರುಃ ಕರ್ಮಾಣ್ಯನಂತರಂ || 2.66.14 ||

ನ ತು ಸಂಕಾಲನಂ ರಾಜ್ಞೋ ವಿನಾ ಪುತ್ರೇಣ ಮಂತ್ರಿಣಃ |
ಸರ್ವಜ್ಞಾಃ ಕರ್ತುಮೀಷುಸ್ತೇ ತತೋ ರಕ್ಷಂತಿ ಭೂಮಿಪಂ || 2.66.15 ||

ತೈಲದ್ರೋಣ್ಯಾಂ ಶಾಯಿತಂ ತಂ ಸಚಿವೈಸ್ತು ನರಾಧಿಪಂ |
ಹಾ ಮೃತೋಽಯಮಿತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸ್ತ್ರಿಯಸ್ತಾಃ ಪರ್ಯದೇವಯನ್ || 2.66.16 ||

ಬಾಹೂನುಚ್ಛ್ರಿತ್ಯ ಕೃಪಣಾ ನೇತ್ರಪ್ರಸ್ರವಣೈರ್ಮುಖೈಃ |
ರುದಂತ್ಯಃ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾಃ ಕೃಪಣಂ ಪರ್ಯದೇವಯನ್ || 2.66.17 ||

ಹಾ ಮಹಾರಾಜ ರಾಮೇಣ ಸಂತತಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಾ |
ವಿಹೀನಾಃ ಸತ್ಯಸಂಧೇನ ಕಿಮರ್ಥಂ ವಿಜಹಾಸಿ ನಃ || 2.66.18 ||

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ದುಷ್ಟಭಾವಾಯಾ ರಾಘವೇಣ ವಿವರ್ಜಿತಾಃ |
ಕಥಂ ಸಪತ್ನ್ಯಾ ವತ್ಸ್ಯಾಮಃ ಸಮೀಪೇ ವಿಧವಾ ವಯಂ || 2.66.19 ||

ಸ ಹಿ ನಾಥಃ ಸ ಚಾಸ್ತಾಕಂ ತವ ಚ ಪ್ರಭುರಾತ್ಮವಾನ್ |
ವನಂ ರಾಮೋ ಗತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಹಾಯ ನೃಪತಿಶ್ರಿಯಂ || 2.66.20 ||

ತ್ವಯಾ ತೇನ ಚ ವೀರೇಣ ವಿನಾ ವ್ಯಸನಮೋಹಿತಾಃ |
ಕಥಂ ವಯಂ ನಿವತ್ಸ್ಯಾಮಃ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಚ ವಿದೂಷಿತಾಃ || 2.66.21 ||

ಯಯಾ ಚ ರಾಜಾ ರಾಮಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸೀತಯಾ ಸಹ ಸಂತೃಕ್ತಾಃ ಸಾ ಕಮನ್ಯಂ ನ ಹಾಸ್ಯತಿ || 2.66.22 ||

ತಾ ಬಾಷ್ಟೇಣ ಚ ಸಂವೀತಾಃ ಶೋಕೇನ ವಿಪುಲೇನ ಚ |
ವ್ಯಚೇಷ್ಟಂತ ನಿರಾನಂದಾ ರಾಘವಸ್ಯ ವರಸ್ತ್ರಿಯಃ || 2.66.23 ||

ನಿಶಾ ನಕ್ಷತ್ರಹೀನೇವ ಸ್ತ್ರೀವ ಭರ್ತೃವಿವರ್ಜಿತಾ |
ಪುರೀ ನಾರಾಜತಾಯೋಧ್ಯಾ ಹೀನಾ ರಾಜ್ಞಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 2.66.24 ||

ಬಾಷ್ಟಪರ್ಯಾಕುಲಜನಾ ಹಾಹಾಭೂತಕುಲಾಂಗನಾ |
ಶೂನ್ಯಚತ್ವರವೇಶ್ಮಂತಾ ನ ಬಭ್ರಾಜ ಯಥಾಪುರಂ || 2.66.25 ||

ಗತೇ ತು ಶೋಕಾತ್ ತ್ರಿದಿವಂ ನರಾಧಿಪೇ
ಮಹೀತಲಸ್ಥಾಸು ನೃಪಾಂಗನಾಸು ಚ |
ನಿವೃತ್ತಚಾರಃ ಸಹಸಾ ಗತೋ ರವಿಃ
ಪ್ರವೃತ್ತಚಾರಾ ರಜನೀ ಹ್ಯುಪಸ್ಥಿತಾ || 2.66.26 ||

ಋತೇ ತು ಪುತ್ರಾದ್ ದಹನಂ ಮಹೀಪತೇ -
ನಾರೋಚಯಂಸ್ತೇ ಸುಹೃದಃ ಸಮಾಗತಾಃ |
ಇತೀವ ತಸ್ಮಿನ್ ಶಯನೇ ನೃವೇಶಯನ್
ವಿಚಿಂತ್ಯ ರಾಜಾನಮಚಿಂತ್ಯದರ್ಶನಂ || 2.66.27 ||

ಗತಪ್ರಭಾ ದ್ಯೌರಿವ ಭಾಸ್ಕರಂ ವಿನಾ
 ವ್ಯಪೇತನಕ್ಷತ್ರಗಣೇವ ಶರ್ವರೀ |
 ಪುರೀ ಬಭಾಸೇ ರಹಿತಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ
 ಕಂತಾಸುಕಂತಾಕುಲಮಾರ್ಗಚತ್ವರಾ || 2.66.28 ||

ನರಾಶ್ಚ ನಾರ್ಯಶ್ಚ ಸಮೇತ್ಯ ಸಂಘಶೋ
 ವಿಗರ್ಹಮಾಣಾ ಭರತಸ್ಯ ಮಾತರಂ |
 ತದಾ ನಗರ್ಯಾಂ ನರದೇವಸಂಕ್ಷಯೇ
 ಬಭೂವುರಾರ್ತಾ ನ ಚ ಶರ್ಮ ಲೇಭಿರೇ || 2.66.29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
 ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಷಟ್ಪಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||